

Petolintuseuranta

Hiirihaukka

Heidi Björklund
Tutkimuskoordinaattori, Luomus

Laskijatapaaminen
Lammin biologinen asema 10.2.2019

Kanahaukka
Tom Björklund

Etusivu	Tule käymään	Tutkimus	Kokoelmat ja aineistot	Osallistu	Info	Hae...	
---------	--------------	----------	------------------------	-----------	------	--------	--

ETUSIVU

TULE KÄYMÄÄN

TUTKIMUS

KOKOELMAT JA AINEISTOT

OSALLISTU

Seurantauutiset

Linnustonseuranta

Talvilintulaskennat
Ruokintapaikkaseuranta
Vesilintulaskenta
Saaristolintulaskenta
Pesimälintujen linja- ja pistelaskenta
Pesäkorttitutkimus
Lintuatlas
Euroopan 2 lintuatlas
Euroopan lintuatlasaineiston täydentäminen Suomen osalta
Venäjän lintuatlas
Lehtopöllön värimuodot
Linnustonseurannan yhteystiedot
Lintujen rengastus
METSO-petolintuhanke
Kasviatlas

Osallistu / Linnustonseuranta

Linnustonseuranta

Linnustonseuranta tuottaa korvaamatonta aineistoa tutkimuksen tarpeisiin. Aineiston keruu perustuu lähes täysin vapaaehtoisten harrastajien työpanokseen. Vuosittain seurantoihin osallistuu toista tuhatta vapaaehtoista, mutta uudet avustajat ovat aina tervetulleita. Eniten apua tarvitaan pesimäkauden seurantoihin ja talvilintulaskentoihin Keski- ja Pohjois-Suomessa.

Havaintoaineistoihin perustuvan tutkimuksen avulla pyritään selvittämään, miten lajien kannat ovat muuttuneet ja mitkä tekijät ovat näiden muutosten takana. Seurannat ovat myös avainasemassa suojelupäätöksiä tehtäessä.

Seurantojen tuloksista raportoidaan säännöllisesti.

Seurannat

- Talvilintulaskennat
- Ruokintapaikkaseuranta
- Vesilintulaskenta
- Saaristolintulaskenta
- Pesimälintujen linja- ja pistelaskenta
- Pesäkorttitutkimus
- Venäjän lintuatlas
- Lintujen satelliittiseuranta

Lintujen rengastus

- Petolintu- ja sääksiseuranta
- Sisämaan seurantapyynti
- Punkkiseuranta linnuilla
- Satelliittiseurannat ja muut paikannustutkimukset

Lintujen rengastus > Petolintu- ja sääksiseuranta

- Liittyy vahvasti rengastukseen

Petolintuseurannan
koordinaattorina 2001–

[Etusivu](#)
[Tule käymään](#)
[Tutkimus](#)
[Kokoelmat ja aineistot](#)
[Osallistu](#)
[Info](#)

ETUSIVU

TULE KÄYMÄÄN

TUTKIMUS

KOKOELMAT JA AINEISTOT

OSALLISTU

Seurantauutiset

Linnustonseuranta

- Talvilintulaskennat
- Ruokintapaikkaseuranta
- Vesilintulaskenta
- Saaristolintulaskenta
- Pesimälintujen linja- ja pistelaskenta
- Pesäkorttitutkimus
- Lintuatlas
- Euroopan 2 lintuatlas
- Euroopan lintuatlasaineiston täydentäminen Suomen osalta
- Venäjän lintuatlas
- Lehtopöllön värimuodot
- Linnustonseurannan yhteystiedot
- Lintujen rengastus
- METSO-petolintuhanke
- Kasviatlas

Osallistu / Linnustonseuranta

Linnustonseuranta

Linnustonseuranta tuottaa korvaamatonta aineistoa tutkimuksen tarpeisiin. Aineiston keruu perustuu lähes täysin vapaaehtoisten harrastajien työpanokseen. Vuosittain seurantoihin osallistuu toista tuhatta vapaaehtoista, mutta uudet avustajat ovat aina tervetulleita. Eniten apua tarvitaan pesimäkauden seurantoihin ja talvilintulaskentoihin Keski- ja Pohjois-Suomessa.

Havaintoaineistoihin perustuvan tutkimuksen avulla pyritään selvittämään, miten lajien kannat ovat muuttuneet ja mitkä tekijät ovat näiden muutosten takana. Seurannat ovat myös avainasemassa suojelupäätöksiä tehtäessä.

Seurantojen tuloksista raportoidaan säännöllisesti.

Seurannat

- Talvilintulaskennat
- Ruokintapaikkaseuranta
- Vesilintulaskenta
- Saaristolintulaskenta
- Pesimälintujen linja- ja pistelaskenta
- Pesäkorttitutkimus
- Venäjän lintuatlas
- Lintujen satelliittiseuranta

Lintujen rengastus

- Petolintu- ja sääksiseuranta
- Sisämaan seurantapyynti
- Punkkiseuranta linnuilla
- Satelliittiseurannat ja muut paikannustutkimukset

www.luomus.fi/fi/petolintu-saaksiseuranta

Petolintuseuranta tiivistetysti

- Petolinnut ympäristön muutosten ilmentäjiä, petolintukantojen seuranta tärkeää
- Seurannassa: kannankehitykset, esiintyminen, pesimistulokset, pesäpaikat
- Seurannan toteuttavat vapaaehtoiset petolinturengastajat ja -harrastajat
- Ympäristöministeriön ja Luomuksen rahoitus (seurannan koordinaattori)
- Alkoi osin 1970-luvulla, varsinaisesti 1982
- Sisältää eri seurantamenetelmiä

Petolintuseuranta, menetelmät

Kannankehitys, pesimistulos:

- Petoruutuseuranta 1982–
- Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

Petolintujen pesät:

- Sääksiseuranta 1971–
- Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

Mehiläishaukka

Pekka Raukko

Petolintuseuranta, menetelmät

Kannankehitys, pesimistulos:

- Petoruutuseuranta 1982–
- Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

Petolintujen pesät:

- Sääksiseuranta 1971–
- Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

Mehiläishaukka

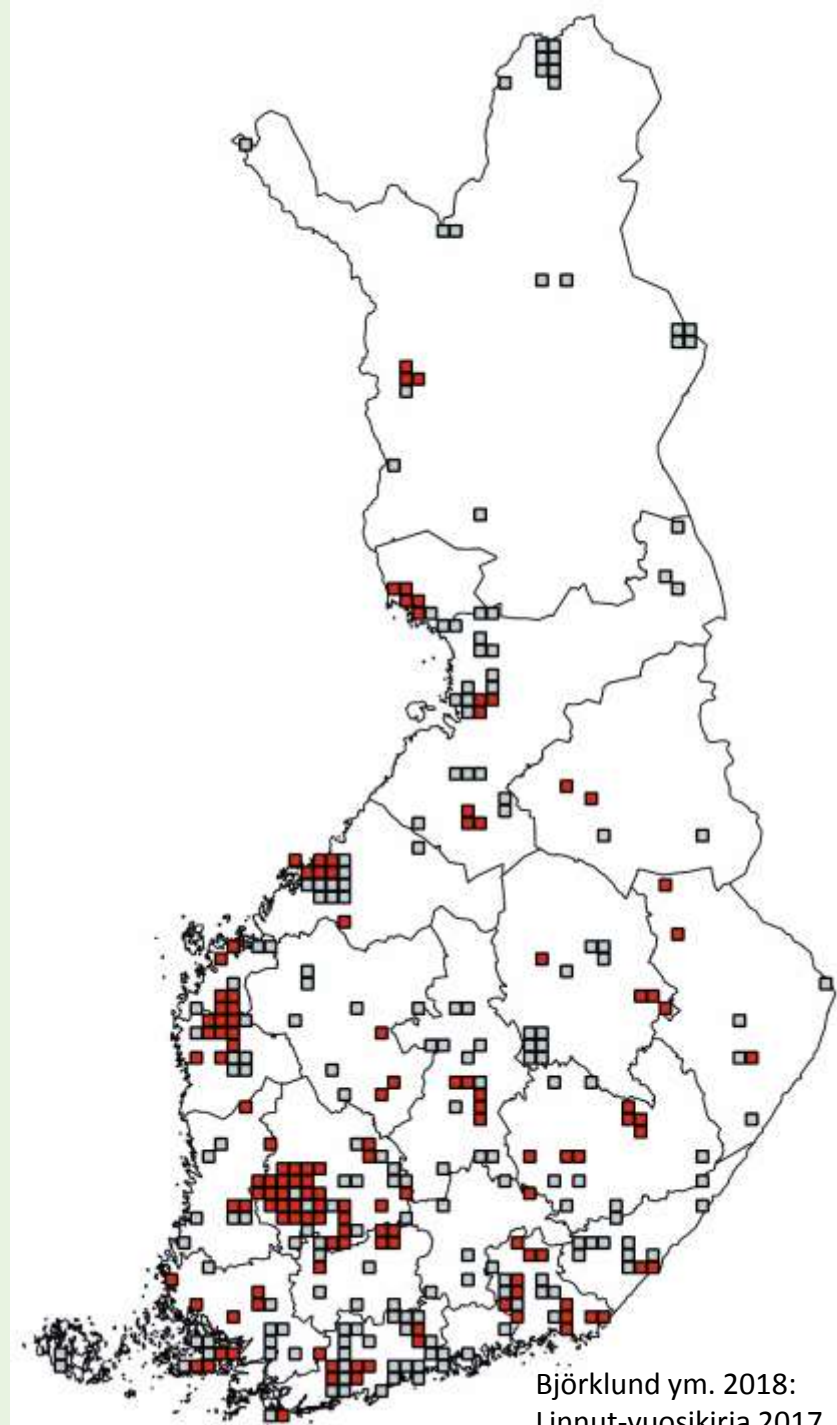

Pekka Raukko

Petoruutuseuranta 1982–

- Perustuu 10×10 km yhtenäis-koordinaatistoruutuihin (atlasruudut)
- Noin 130 ruutua vuosittain, 23 ruutua koko seuranta-ajan (2018: 37 v.)
- Ruudulta paikannetaan kaikkien petolintulajien esiintyminen
- Lajeista ilmoitetaan asuttujen reviirien ja pesien määrät sekä poikastuotto
- Petoruutujen reviirimääriin perustuvat tavallisimpien petolintulajien kannankehitysarviot Suomessa

Petolinturuudut,
punainen: 2017,
harmaa: 1982–2016.

Hiirihaukka

Perustiedot ➡

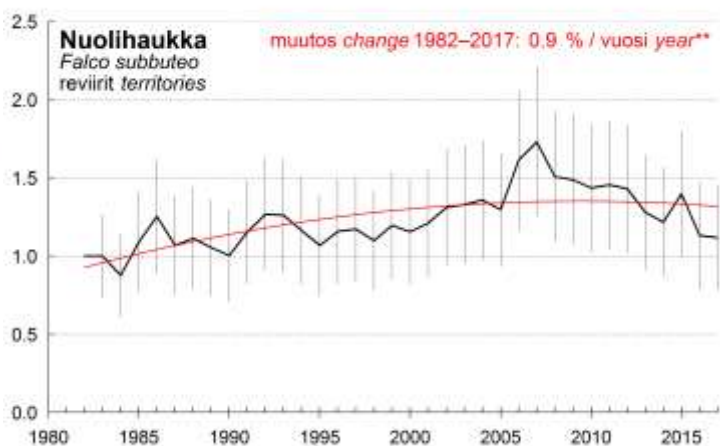
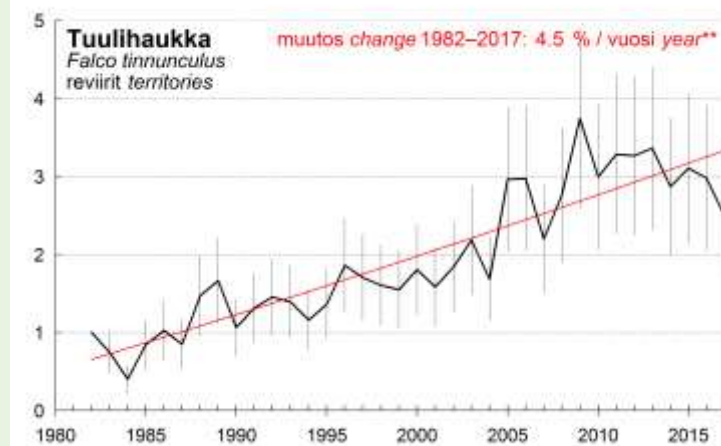
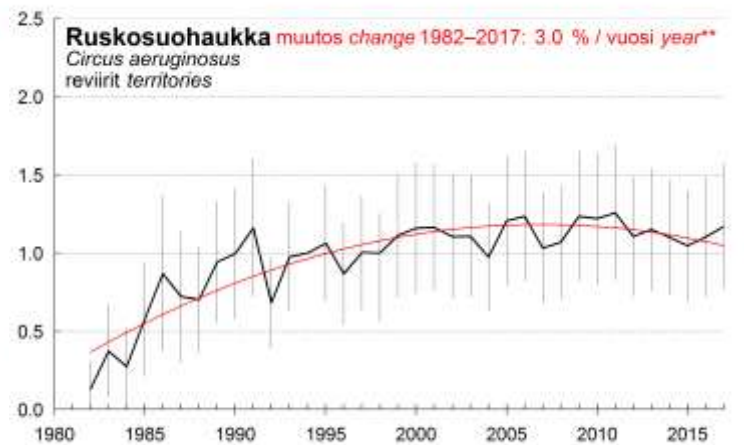
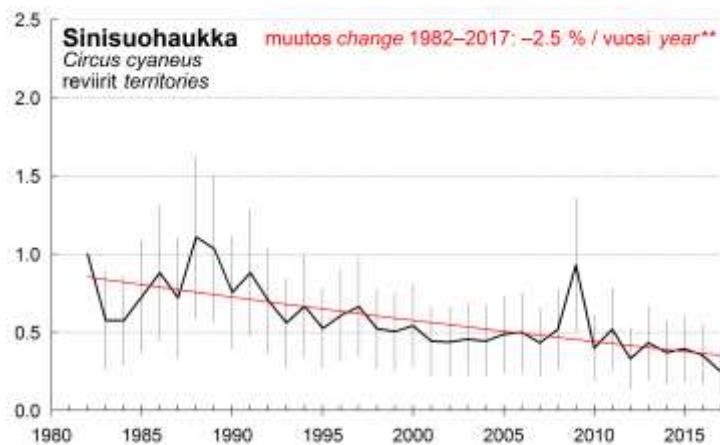
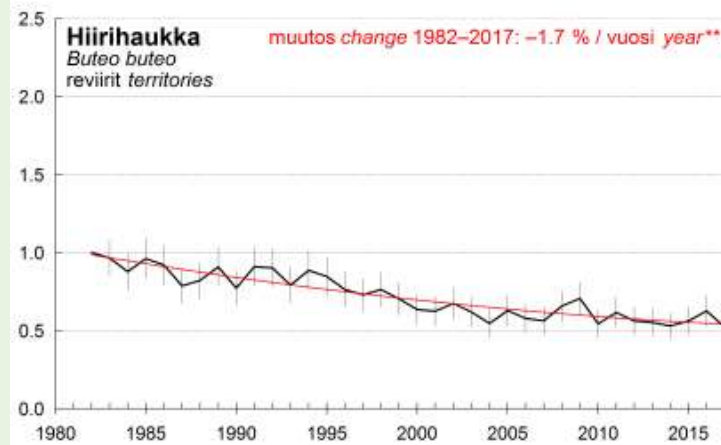
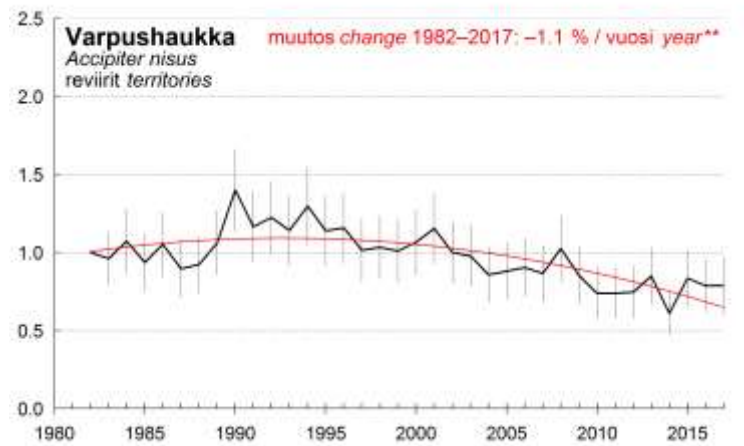
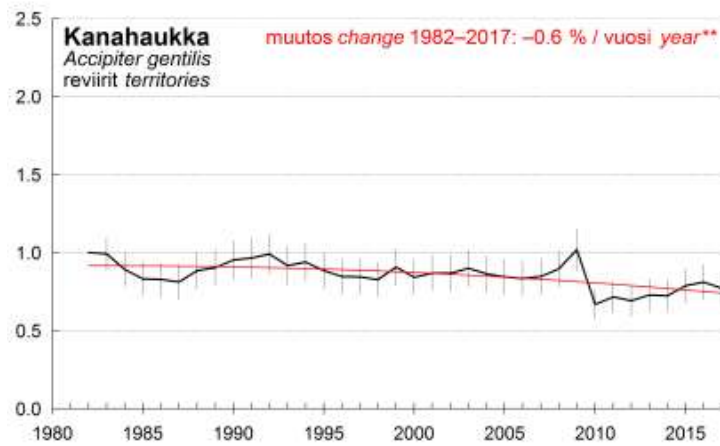
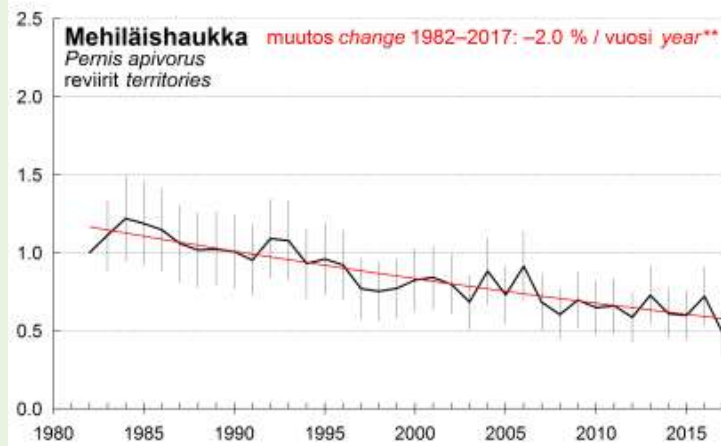
Työmäärä
ruudulla

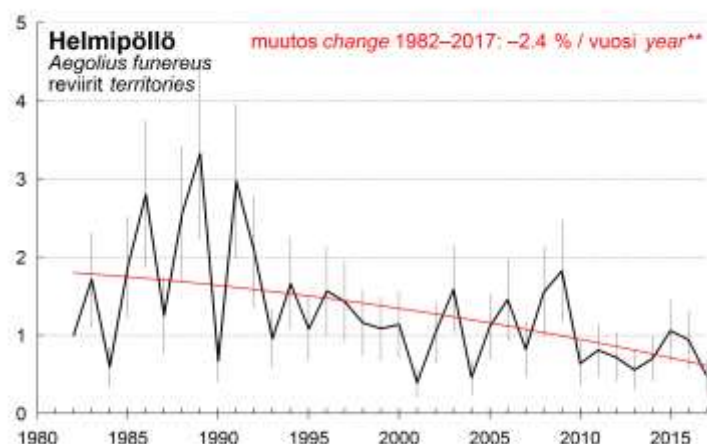
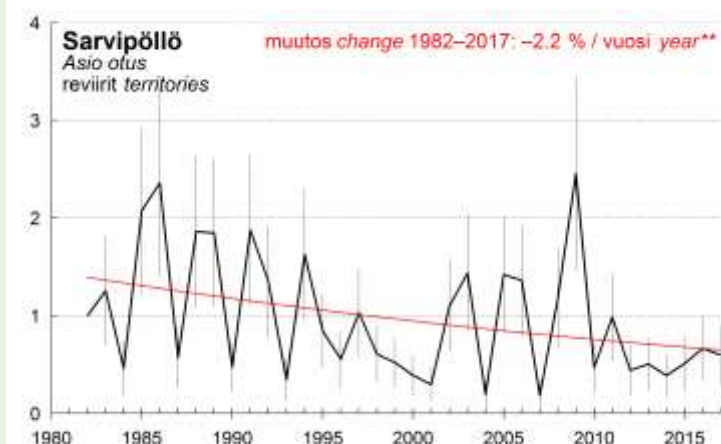
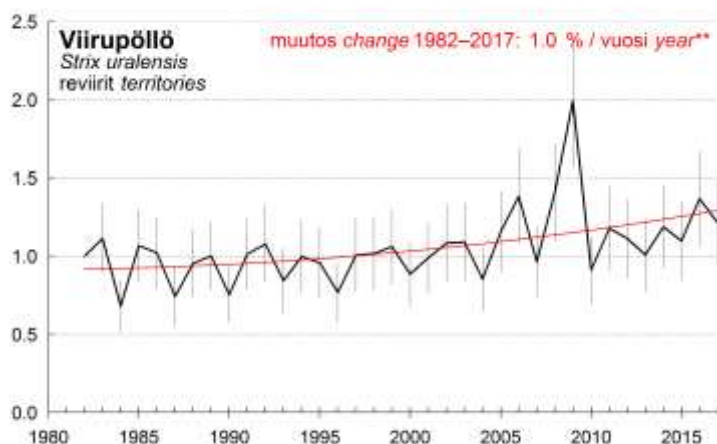
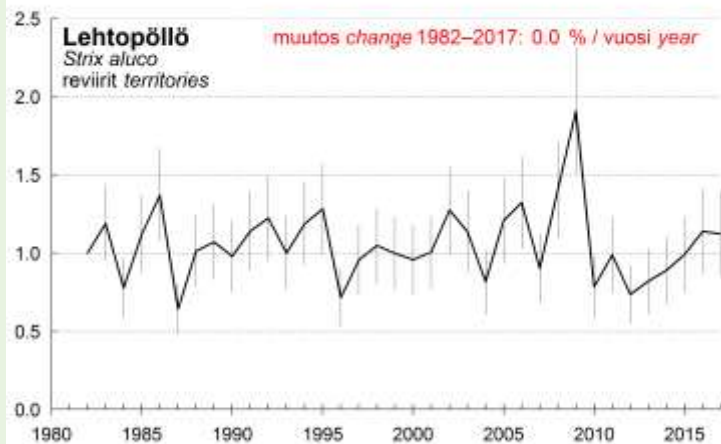
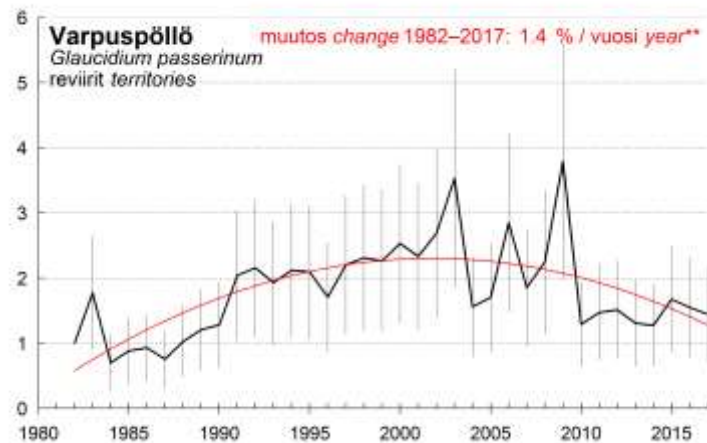
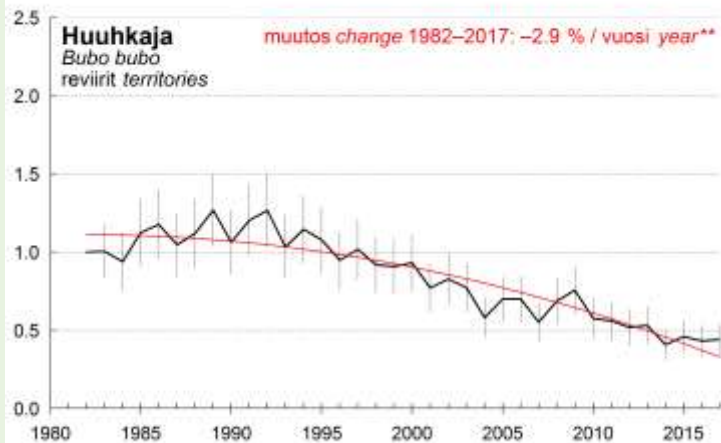
Lajitiedot, ➡
seurantateho

[illegible]

PETOLINTULAJI	LÖYDETTYJÄ PESIÄ		LENTO- POIKUEI- TÄ, EI PESÄ- LÖYTOÄ	ASUTTUJA REVII- REJÄ YHTEENSÄ		POIKASTUOTTO		TIEDOSSA OLEVAT PÖNTÖT JA TEKO- PESÄT	SEURAN- TATEHO	LISÄTIETOJA
	VARMAS- TI MU- NITTU	ASUTTU, EI MU- NITTU		MINIMI	MAKSIMI	MUNAPESIÄ, JOIDEN LOPPUTULO S TIEDOSSA	NÄISSÄ ISOJA POIKASIA YHTEENSÄ			
PERAPI	0	0	0	0	0	0	0	0	E	
ACCGEN	1	1	0	3	4	1	3	0	B	
ACCNIS	1	0	0	2	4	1	4	0	C	
BUTBUT	1	0	0	4	5	1	2	0	C	
BUTLAG										
CIRCYA										
CIRAER	0	0	0	0	0	0	0	0	C	
PANHAL	1	0	0	1	2	1	0	0	C	
FALSUB	1	0	0	1	3	1	3	0	E	
FALCOL										
FALTIN	0	0	0	0	1	0	0	8	C	
HALALB	0	0	1	1	2	0	0	0	C	
AQUCHR										

Pesien, poikueiden ja muiden asuttujen reviirien yhteismäärä eli reviirien minimimäärä --> kannankehitysindeksit

Petolintuseuranta, menetelmät

Kannankehitys, pesimistulos:

- Petoruutuseuranta 1982–
- Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

Petolintujen pesät:

- Sääksiseuranta 1971–
- Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

Mehiläishaukka

Pekka Raukko

Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

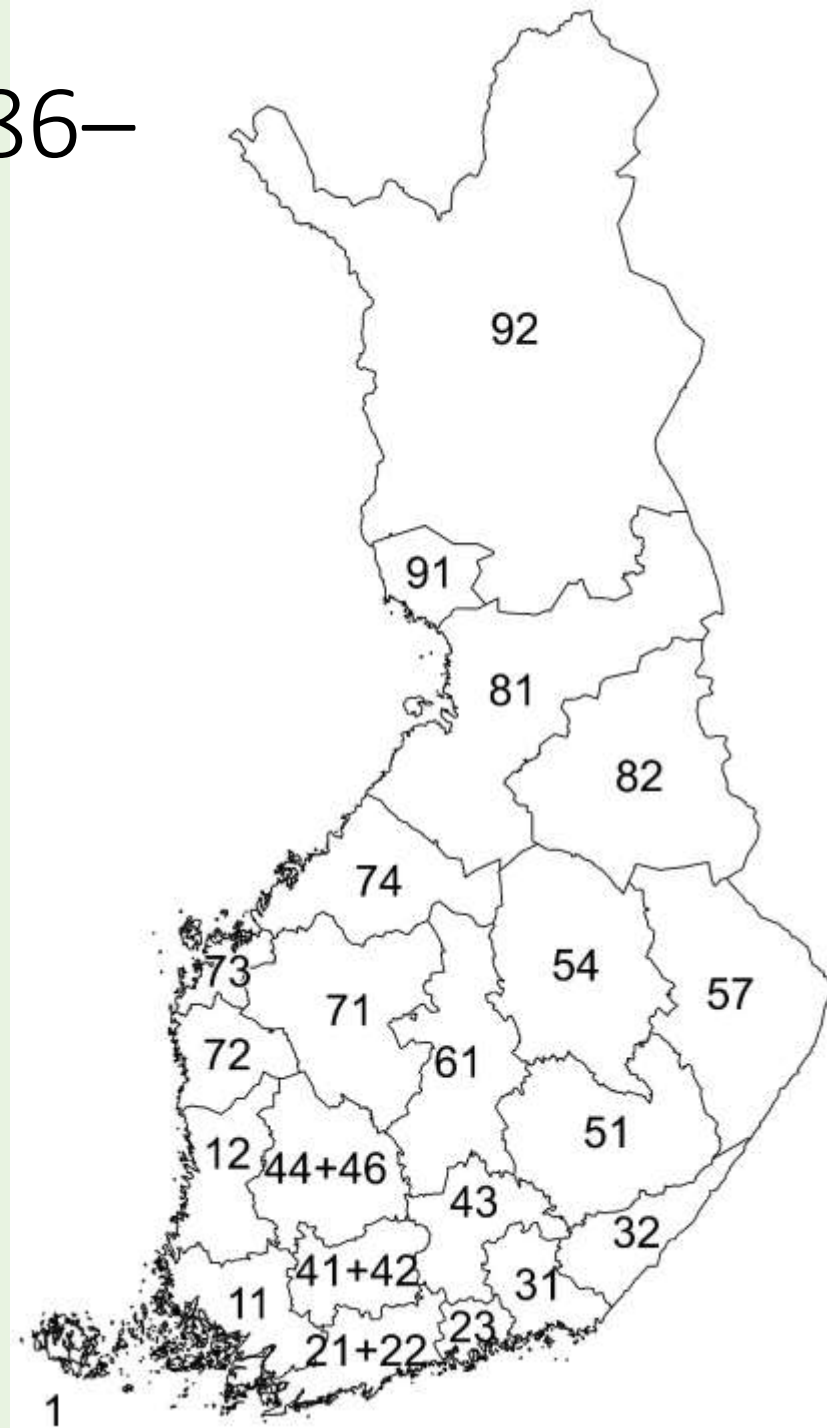
- Enemmän tietoa lajien pesimistuloksesta ja alueellisesta esiintymisestä myös petoruutujen ulkopuolelta
- Tiedot lintuyhdistysalueittain
- Tiedot kerätään petolintujen poikasia tai emoja pesältä rengastaneilta (myös ei-rengastajia)

Kanahaukka

Jukka Haapala

BirdLife Suomen
jäsenyhdistysalueet

Petolintujen yhteenvetoseuranta

Ilmoitetaan:

- Tarkastettujen pesätyyppien määrät (erilaiset risupesät, tekopesät, luonnonkolot, pöntöt)
- Tarkastetut reviirit, munitut pesät, poikueet, asutut reviirit lajeittain
- Pesistä munamäärät ja poikastuotto

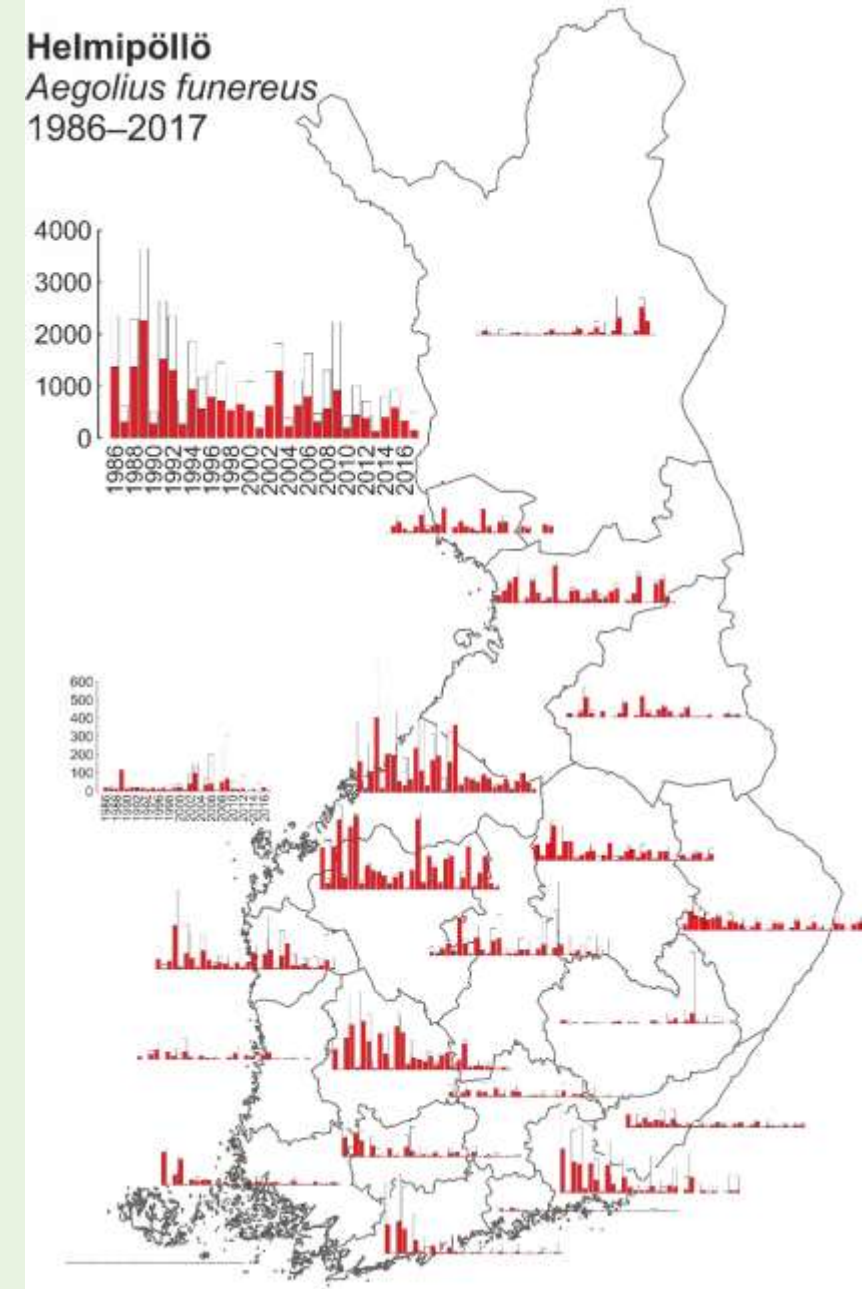
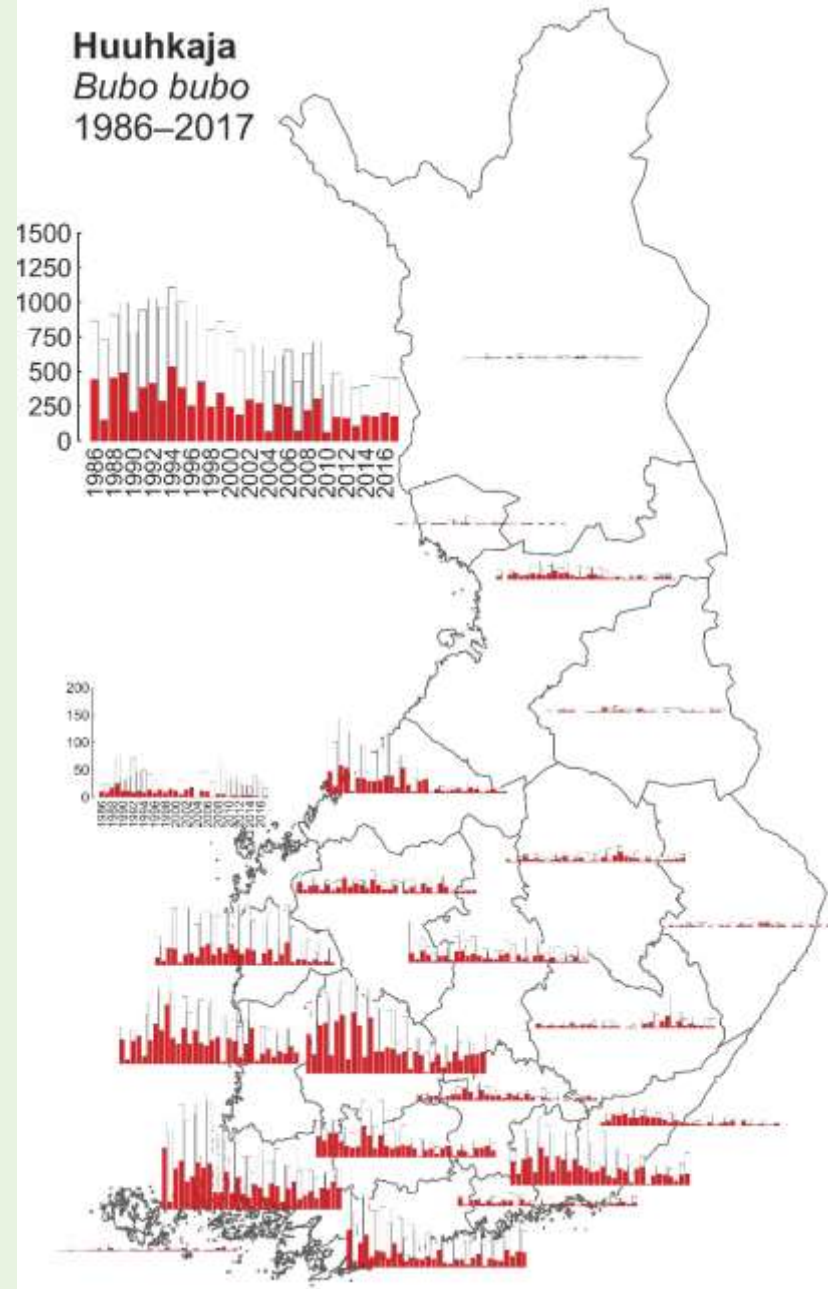
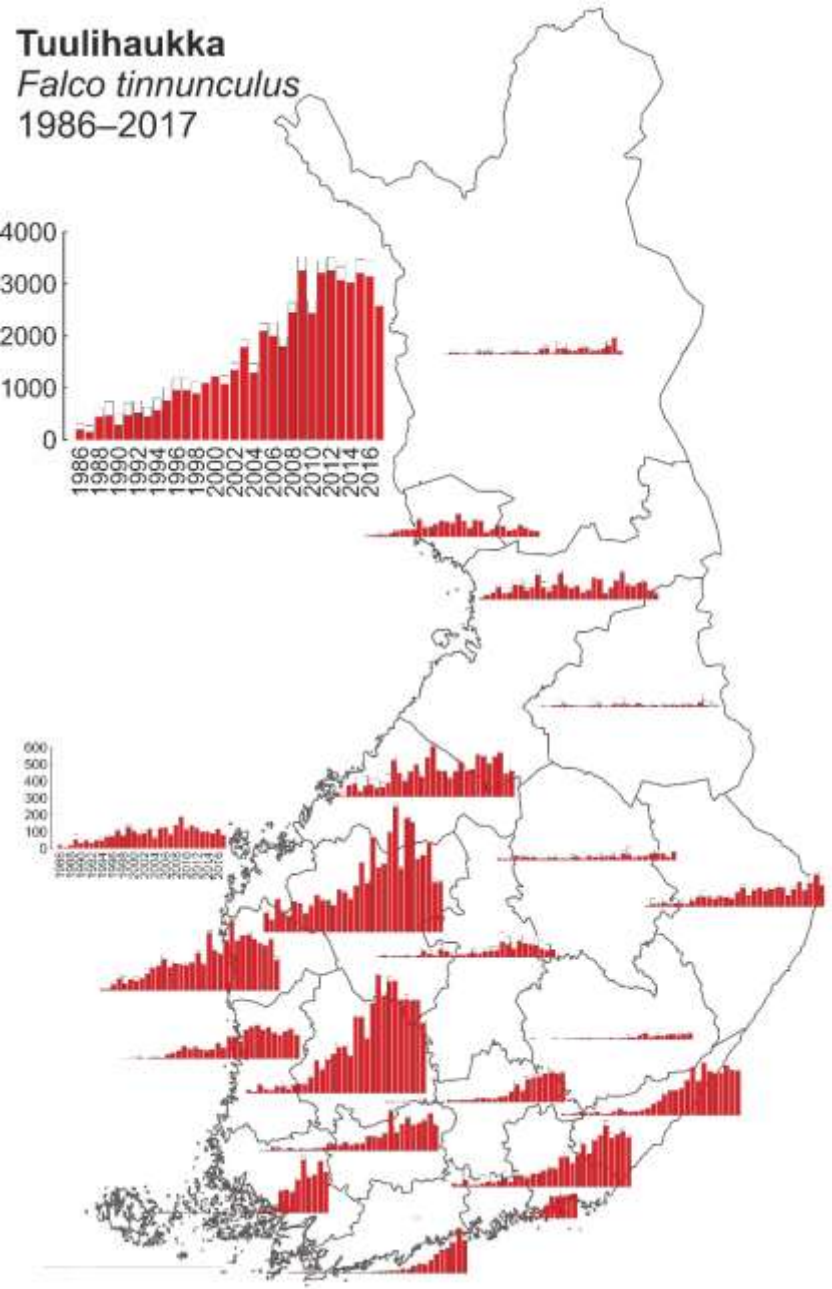
Lehtopöllö

Mika Linho

Tuloksia:

- 2018: tiedot 212 rengastajalta ja tiimiltä (2017: 275)
- 2017: tarkastettu 37 330 pesäpaikkaa
- Tiedot pesyekoosta, poikuekoosta ja pesintöjen tuhoutumisesta

Vuosipylväs: asuttujen reviirien kokonaismäärä, **punainen osuus pylvästä**: pesintöjen määrä

Björklund ym. 2018:
Linnut-vuosikirja 2017

Petolintujen yhteenvetoseuranta, tuloksia

- Pesinnän tunnusluvut

Laji Species	Vuosi Year	Munia/munapesä Clutch size $\mu^{a,b}; \sigma^c$	N ^d	Poikasia/poikaspesä Young/successful nest $\mu; \sigma$	N	Isoja poikasia/munapesä Young/active nest $\mu; \sigma$	N	Tuhoutuneet ^e Unsuccessful ^e μ (%)
Mehiläishaukka	2017	2,00 ^a ; 0,00 ^c	2	2,00; 0,00	12	1,50; 0,89	16	25,0 ^a
<i>Pernis apivorus</i>	1986–2017	1,94 ^b ; 0,08 ^d	592	1,72; 0,18	1761	1,39; 0,26	2185	20,4 ^b
Ruskosuohaukka	2017	3,55; 1,04	11	2,97; 1,01	62	2,52; 1,42	73	15,1
<i>Circus aeruginosus</i>	1986–2017	3,75; 0,48	324	3,35; 0,28	2168	2,81; 0,27	2593	15,8
Sinisuohaukka	2017	6,00; -	1	-; -	0	0; -	1	100,0
<i>Circus cyaneus</i>	1986–2017	4,71; 0,63	183	4,12; 0,48	295	3,29; 1,15	351	20,7
Kanahaukka	2017	2,45; 0,90	40	2,43; 0,75	527	2,02; 1,14	635	17,0
<i>Accipiter gentilis</i>	1986–2017	3,16; 0,24	4299	2,77; 0,20	20003	2,40; 0,22	23118	13,5
Varpushaukka	2017	4,31; 1,01	54	4,05; 1,34	152	3,19; 2,04	193	21,2
<i>Accipiter nisus</i>	1986–2017	4,57; 0,21	2442	4,12; 0,13	6461	3,66; 0,20	7279	11,4
Hiirihaukka	2017	2,21; 0,70	38	1,94; 0,72	249	1,62; 0,97	298	16,4
<i>Buteo buteo</i>	1986–2017	2,45; 0,30	1932	2,12; 0,30	9705	1,87; 0,31	10976	12,0

Petolintuseuranta, menetelmät

Kannankehitys, pesimistulos:

- Petoruutuseuranta 1982–
- Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

Petolintujen pesät:

- Sääksiseuranta 1971–
- Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

LsL 39 §: Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu.

Sääksenpesä,
Taivalkoski

Jani Suua

Sääksenpesä matalassa
suomännyssä, Rääkkylä

Hannu Lehtoranta

Sääksiseuranta 1971–

- Sääksi Lsl:n suuri petolintu, erityisseurannan tarve
- Luomus: rekisteri sääksen pesistä
- Pesä puun latvassa, oltava esteetön pääsy joka suunnasta
- Samat pesät käytössä useita vuosia
- Sopivia pesäpuita niukasti
 - Asutuista pesistä 45 % tekopesiä
- Seuranta:
 - Pesäpaikan tiedot
 - Tarkastustiedot vuosittain
 - Pesimistulos, poikastuotto
 - Esitäytetyt pesälomakkeet, samat tarkastajat

Sääksiseuranta

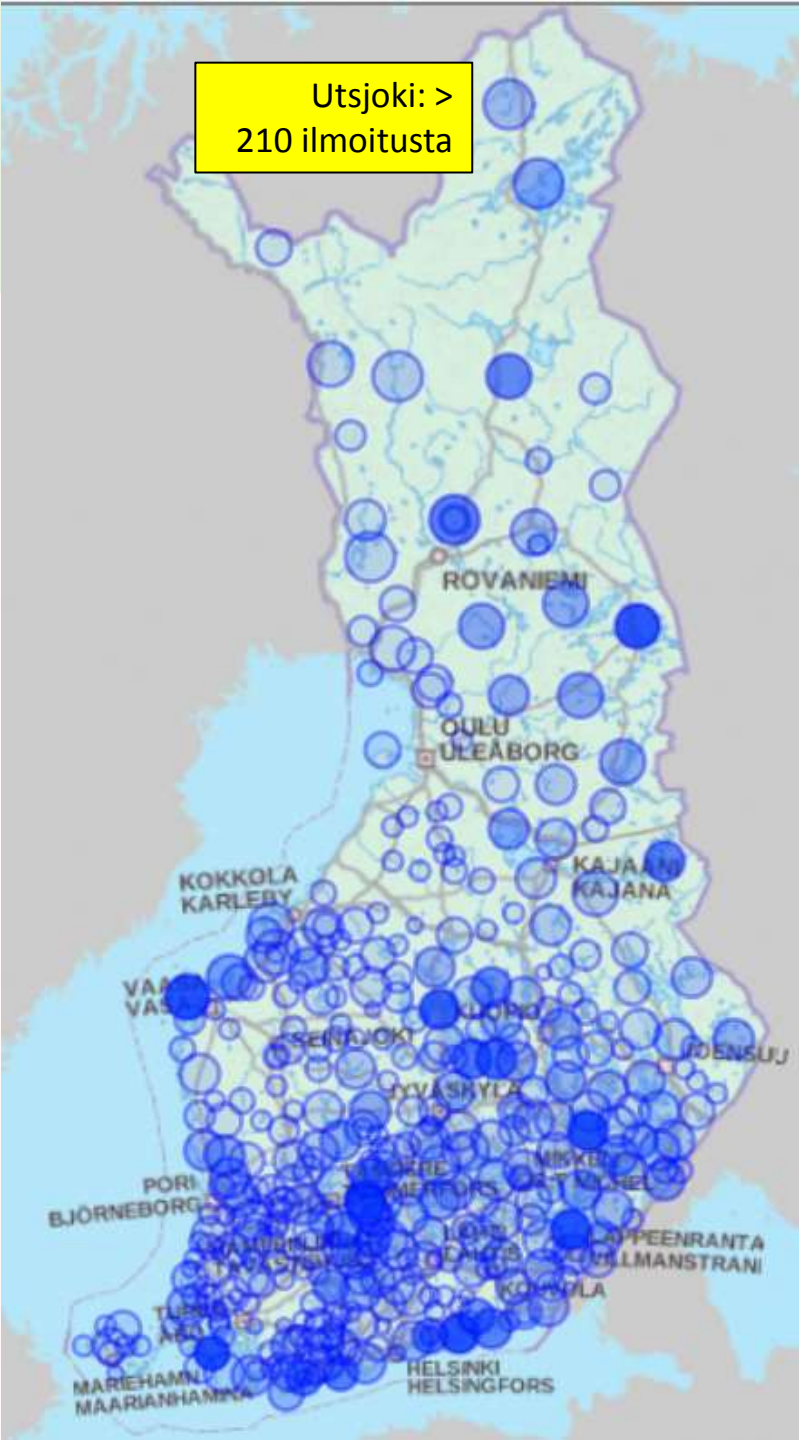
Ilmoitukset sääksenpesistä kunnittain
1971–2018. Pallo kookkaampi ja
sinisempi, kun ilmoitusmäärä suurempi.
(Luomus)

- Seurannassa olevissa pesäpuissa on rauhoitustaulu

Sääksenpesän
pesimistuloshistoriaa

Pesän historia		
Vuosi	Tarkastaja	Pesimistulos
2015	VALKAMA JARI	R V P
2014	VALKAMA JARI	R V P
2013	VALKAMA JARI	R V P
2012	VALKAMA JARI	R V P
2011	VALKAMA JARI	R V P
2010	VALKAMA JARI	R V P
2009	VALKAMA JARI	R V P
2008	VALKAMA JARI	E A P
2007	VALKAMA JARI	R V P
2006	VALKAMA JARI	D V P
2005	VALKAMA JARI	E V P
2004	VALKAMA JARI	A V P
2003	VALKAMA JARI	F V P
2002	VALKAMA JARI	V V P
2001	VALKAMA JARI	R V P
2000	VALKAMA JARI	A V P
1999	VALKAMA JARI	F V P
1998	VALKAMA JARI	R V P
1997	VALKAMA JARI	D V P
1996	VALKAMA JARI	A V P

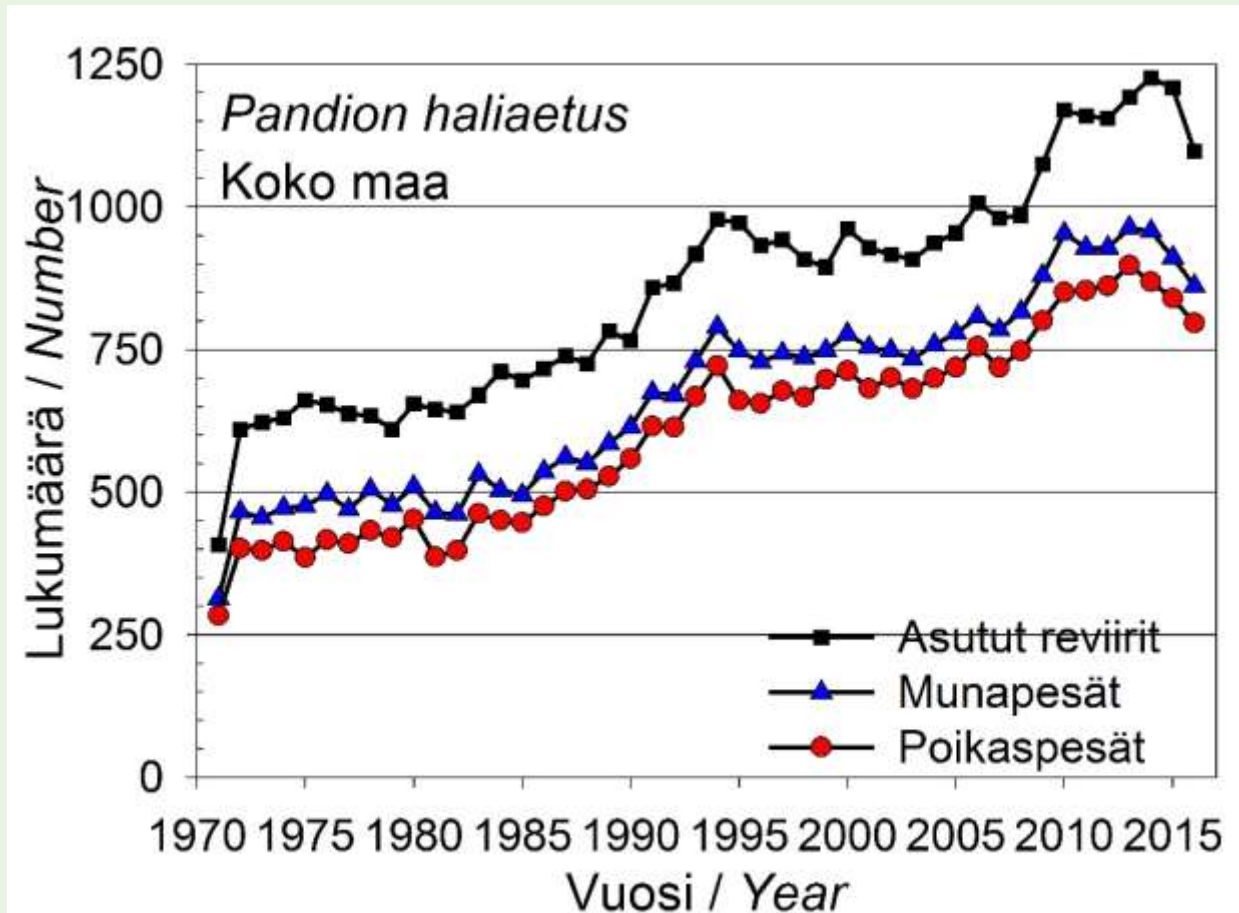
Utsjoki: >
210 ilmoitusta

Sääksiseuranta, tuloksia

- 2017: pesätarkastajia 109, tiedot 2044 sääksenpesästä

Saurola 2017, Linnut-
vuosikirja 2016

Petolintuseuranta, menetelmät

Kannankehitys, pesimistulos:

- Petoruutuseuranta 1982–
- Petolintujen yhteenvetoseuranta 1986–

Petolintujen pesät:

- Sääksiseuranta 1971–
- Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

Mehiläishaukka

Pekka Raukko

Petolintujen pesäilmoitukset 1982–

- Muiden petolintujen pesärekisteri
(ei erityisseurantalajit sääksi, merikotka (WWF, Metsähallitus), maakotka, muuttohaukka, tunturihaukka (Metsähallitus))
- Seuranta:
 - Pesäpaikan tiedot
 - Pesimistulos, poikastuotto
 - Tarkastustiedot vuosittain
 - Esitäytetyt pesälomakkeet

Matti Suopajarvi

Hiirihaukka

Viirupöllö

Jari Valkama

Petolintujen pesäilmoitukset, tuloksia

- 2017: tiedot n. 2400 pesästä
- Tietoa pesäpuista, pesäpuuna (1982–):
 - Kanahaukalla kuusi (72 %), mänty (16 %), koivu (8 %) tai haapa (4 %; 2418 pesää)
 - Hiirihaukalla kuusi (54 %), mänty (28 %), koivu (16 %; 1886 pesää)
 - Mehiläishaukalla kuusi (90 %), mänty (3 %), koivu (7 %; 413 pesää)
- Tietoa pesistä 1982–
 - Varpushaukan pesä 6,1 m korkeudella (> 2300 pesää)
 - Haarahaukan pesä 15,8 m korkeudella (9 pesää)
 - Helmipöllö: pönttö 4,5 m (>3000 pönttöä), luonnonkolo 7,6 m (n. 600 koloa)

Kanahaukan pesä, jossa pesi lapinpöllö 2017

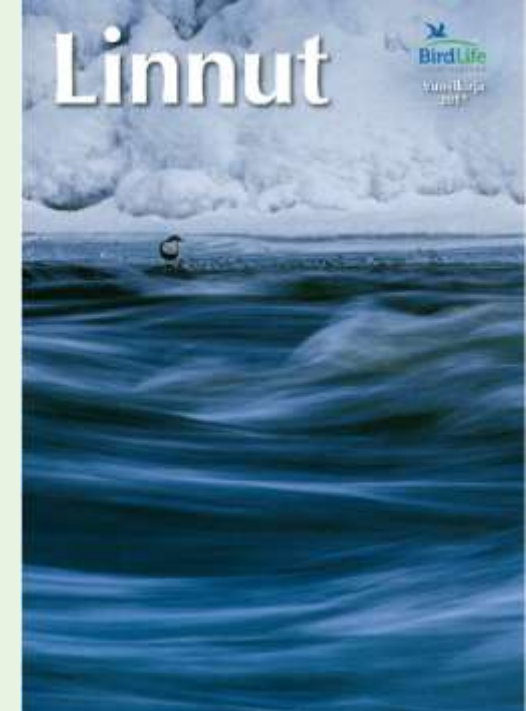
• Pesänasutuskertojen määrät 1982–2016

Meller ym. 2017, Linnut-vuosikirja 2016

Pesän rakentaja ¹ <i>Nest builder sp.¹</i>	Pesää asuttava laji <i>Occupier species</i>														
	PERAPI	ACCGEN	ACCNIS	BUTBUT	BUTLAG	FALTIN	FALCOL	FALSUB	SURULU	GLAPAS	STRALU	STRURA	STRNEB	ASIOTU	AEGFUN
PERAPI	540	57	1	84	-	-	-	1	-	-	-	4	7	-	-
ACCGEN	25	4290	3	180	29	-	8	5	-	-	-	40	58	-	-
ACCNIS	1	5	2407	20	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
BUTBUT	59	116	1	2483	1	1	-	1	1	-	-	60	68	1	-
BUTLAG	1	3	-	1	924	2	41	1	-	-	-	-	1	-	-
AQUCHR	-	3	-	-	22	3	58	2	-	-	-	-	1	-	-
COLPAL	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
CORVUS	-	-	-	1	7	27	37	40	1	-	-	-	-	31	-
CORNIX	1	-	3	9	7	278	127	423	2	-	1	5	2	382	-
CORRAX	-	22	-	24	9	5	9	50	-	-	-	3	6	-	-
DENMAJ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	145	-	-	-	-	4
DRYMAR	-	-	-	-	-	20	-	-	86	2	5	43	-	-	608
GARGLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
HALALB	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
PANHAL	-	-	-	-	25	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
PERINF	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
PICPIC	-	-	-	1	-	22	3	-	-	-	-	2	-	184	-
PICTRI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58	-	-	-	-	-
SCIVUL	-	-	6	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	39	-
Muu <i>Other</i> ²	258	1118	238	931	184	198	205	72	87	145	68	392	67	147	203
Pönttö <i>Nest box</i> ³	-	-	-	-	-	5685	-	7	54	953	1742	3728	2	13	3988
Tekopesä <i>Artif. nest</i> ⁴	91	647	4	617	22	24	5	31	-	-	-	30	61	15	-
Yhteensä <i>Total</i>	976	6261	2663	4352	1230	6266	501	634	234	1303	1816	4308	273	816	4803

Petolintuseuranta, tietojen käyttö?

- Raportti Linnut-vuosikirjassa
- Tietopyynnöt kaavoitusta ja hankkeiden ympäristöselvityksiä varten
- Viranomaiset
- Kannanarviot, uhanalaisuusarviointi
- Tutkimus

Journal of Raptor Research 48(4):375-386. 2014
doi: <http://dx.doi.org/10.3356/JRR-13-OSPR-13-03.1>

The Osprey in the Western Palearctic: Breeding Population Size and Trends in the Early 21st Century

Daniel Schmidt-Rothmund¹, Roy Dennis, Pertti Saurola

Published: September 30, 2015

Habitat Effects on the Breeding Performance of Three Forest-Dwelling Hawks

Heidi Björklund^{1,2*}, Jari Valkama¹, Erkki Tomppo³, Toni Laaksonen⁴

PROCEEDINGS
OF
THE ROYAL
SOCIETY

rspb.royalsocietypublishing.org

Predator–vole interactions in northern Europe: the role of small mustelids revised

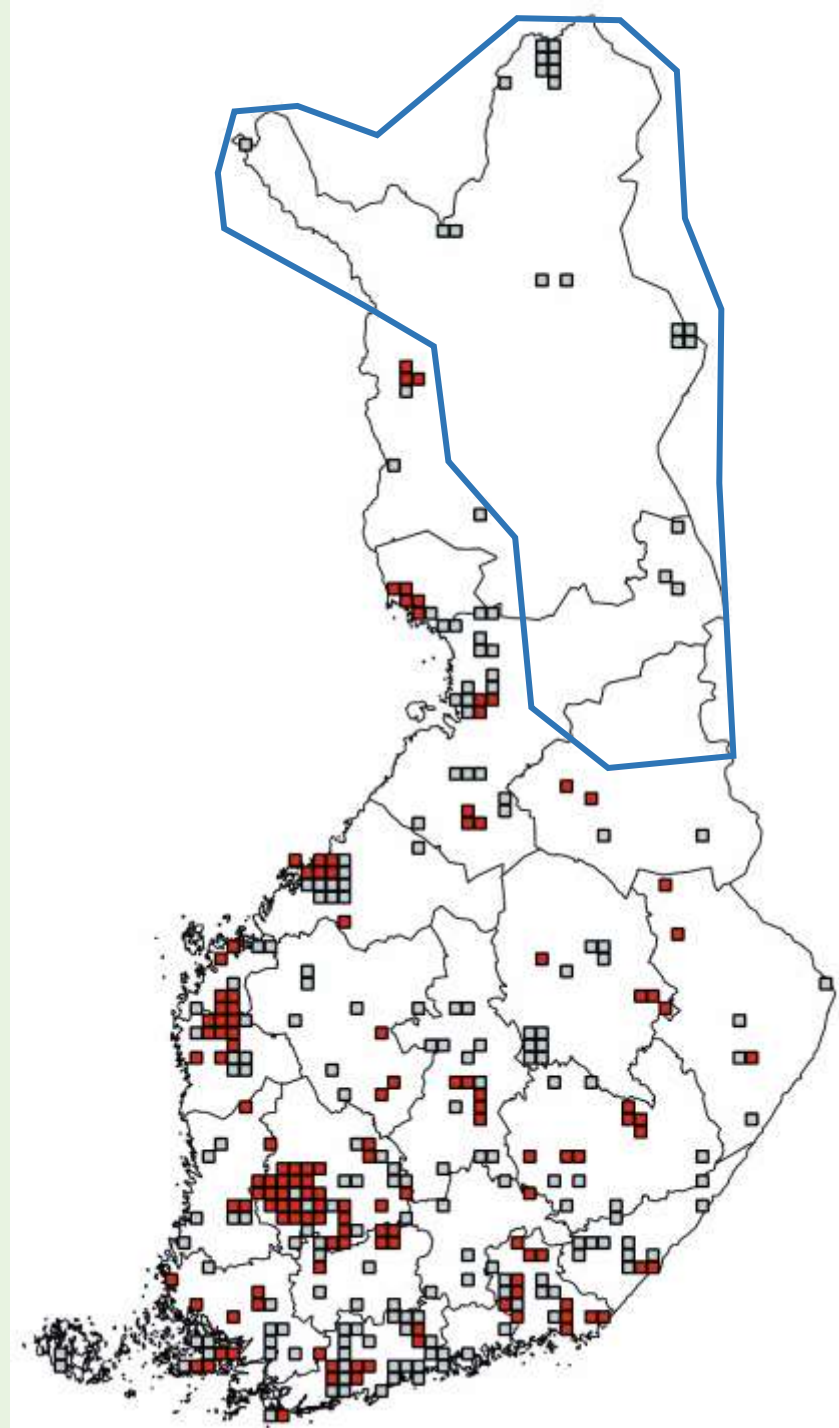
Katri Korpela¹, Pekka Helle², Heikki Henttonen³, Erkki Korpimäki⁴,
Esa Koskela¹, Otso Ovaskainen⁵, Hannu Pietiäinen⁵, Janne Sundell⁷,
Jari Valkama⁶ and Otso Huitu⁸

Petolintuseuranta, osallistuminen?

- Lappi, Kainuu, Kuusamo: niukasti tietoja
 - ”Tilaa” muuallakin
- Pesäilmoituksia niukasti esim.
 - Varpushaukka, sinisuohaukka, nuolihaukka
 - Hiiripöllö, suopöllö, sarvipöllö
- Yleensä rengastajia, oikeus kiivetä pesälle
- Seurannassa vältetään päällekkäisyyttä
 - Seuranta-alueet
 - Villit pöntöt hankalia
 - Pesillä ”omistajat”, etenkin sääksi
 - Neuvottelu muiden kanssa
- Yhteistyö: raportointi rengastajalle?

Kysy: petolintuseuranta@luomus.fi

- Kuvat: rengastajat
- Rahoitus: ympäristöministeriö

Kanahaukka

Mehiläishaukka

METSO-petolintuhanke

Suuret petolinnut metsien monimuotoisuuden osana –
työkaluja metsänomistajille ja metsäammattilaisille

Heidi Björklund, hankekoordinaattori
Jari Valkama, hankkeen johtaja
Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS

METSO-petolintuhanke 1.8.2016–31.12.2018

- LUOMUS, Suomen metsäkeskus, Jyväskylän yliopisto, rengastajia
- Tavoite: tukea haukkojen pesintää talousmetsissä

Pasi Makkonen

Hiirihaukka

Kanahaukka

Teemu Honkanen

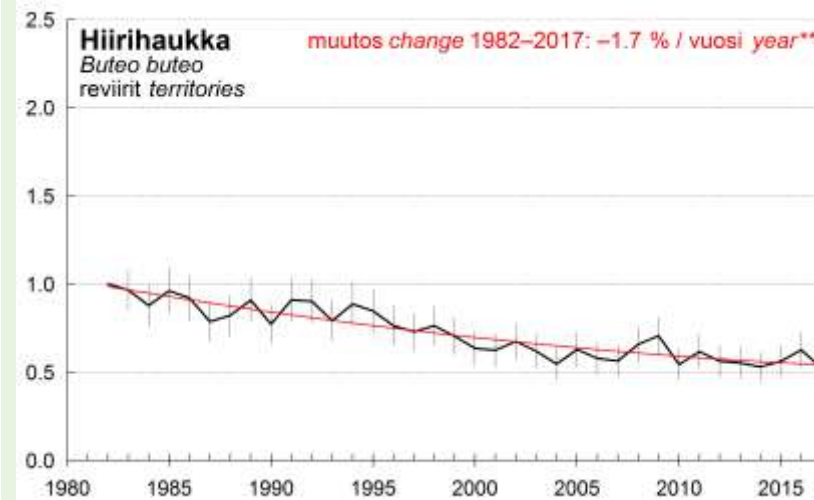
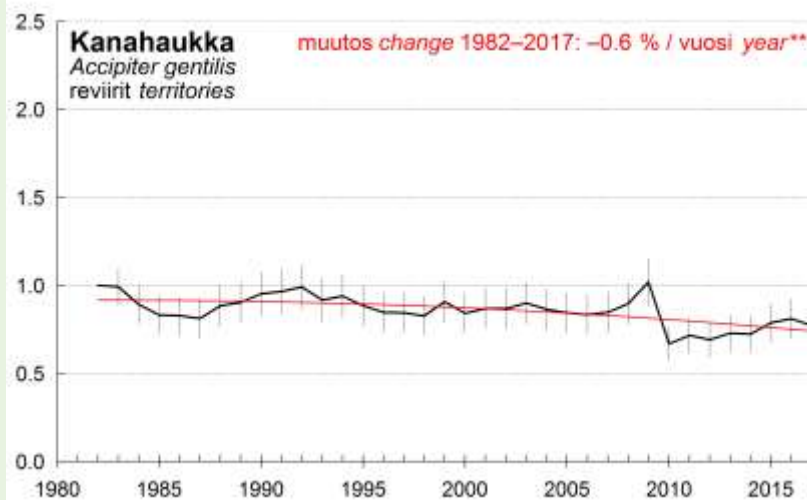
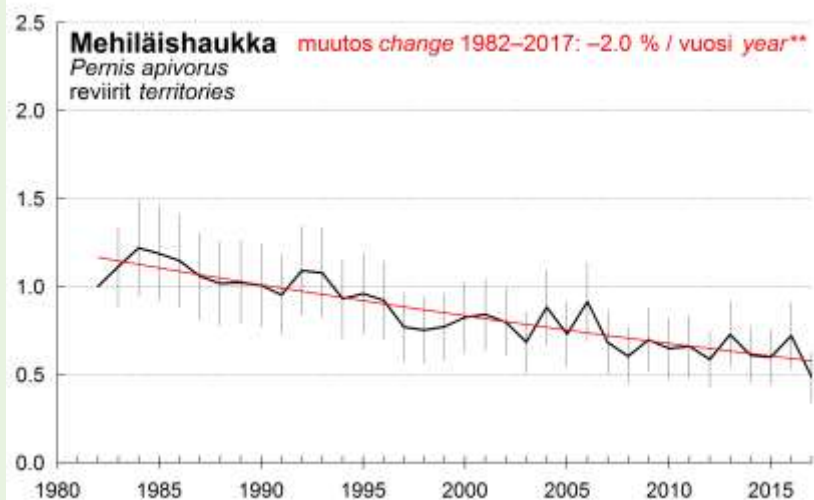
Mehiläishaukka

Jukka Tanner

Varttuneen metsän haukat vähentyneet

Heidi Björklund

Björklund ym. 2018: Linnut-vuosikirja 2017

METSO-petolintuhanke 2016–2018

- Kolme osahanketta

1) Haukan pesäpaikan huomiointi

2) Sopivia puita haukkojen pesäpuiksi

3) Haukkametsän tunniste

1)

2)

3)

METSO-petolintuhanke 2016–2018

1) Haukan pesäpaikan vapaaehtoinen huomiointi. Ohje: Luomus, Suomen metsäkeskus

Ohje julkaistiin 28.6.2017

Metsänomistajille, metsäammattilaisille

Haukan pesäpaikan vapaaehtoinen huomiointi

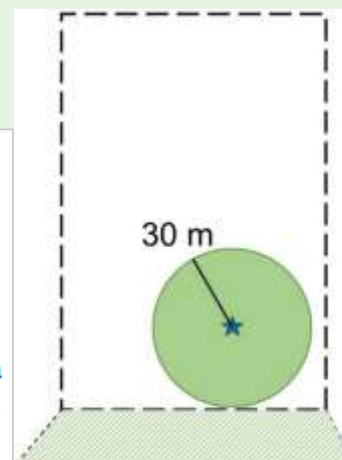
Haukanpesä on merkki hyvästä metsästä

Hiirihaukan, mehiläishaukan tai kanahaukan pesä on osoitus monimuotoisesta metsäluonnosta. Haukkojen valitsemista metsistä löytyy usein muita huomionarvoisia metsälajeja. Jotkin lajit, kuten pikkulinnut, hakeutuvat haukkareviireille turvaan omilta saalistajiltaan ja pöllöt pesivät vanhoissa haukanpesissä.

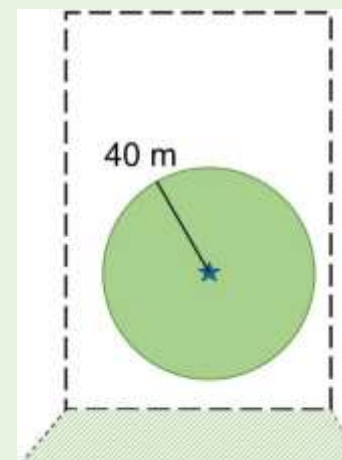
Haukat ovat vähentyneet, minkä seurauksena hiirihaukka ja mehiläishaukka luokitellaan uhanalaisiksi ja kanahaukka silmälläpidettäväksi lajiksi. Niiden pesintään varttuneissa metsissä sisältyy riskejä: pesäpuu voi kaatua hakkuussa tai reviiri voi muuttua hakkuun seurauksena asumiskelvottomaksi. Metsänomistaja voi vapaaehtoisesti huomioida haukanpesän ympäristöineen metsänsä käsittelyssä. Kokemuksen mukaan metsänomistajat suhtautuvat usein asiaan myönteisesti ja pesän huomioinnin ansiosta pesät säilyvät asuttuina pidempään. Myös metsäsertifiointi edellyttää uhanalaisten lajien elinpaikkojen turvaamista metsänkäsittelyssä. Petolinnut, niiden pesät, munat ja poikaset ovat rauhoitettuja.

Haukan pesinnän turvaamisessa auttavat seuraavat vapaaehtoiset toimenpiteet:

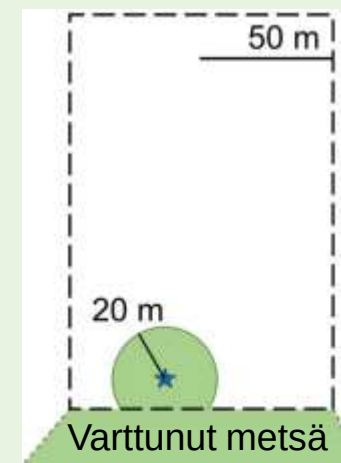
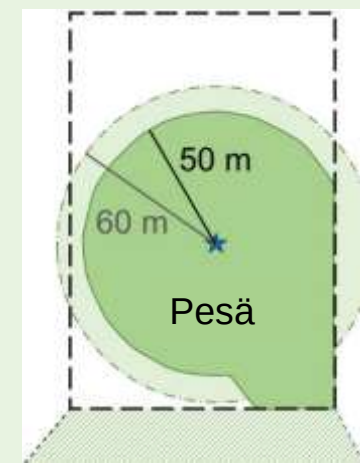
- **Säästöalue.** Pesäpuun ympärille jätetään suojaksi metsää, jota ei hakata tai käsitellä voimakkaasti. Metsänomistaja päättää säästöalueen koon.
 - Säästöalue voi olla eri-ikäisrakenteista metsää, jossa voi tehdä poimintahakkuuita. Pesäpuun lähiympäristö säilytetään luonnontilaisena 20 metrin säteellä.
 - Säästöalueen on hyvä olla yhteydessä muuhun metsään (kuvat 1A, B, D).

Nuori metsä

1,5 ha

Varttunut metsä

METSO-petolintuhanke 2016–2018

1) Haukan pesäpaikan huomiointi

Säästöalue kanahaukan
pesän ympärillä

Hannu Lehtoranta

Hiirihaukan pesälle jätetty säästöalue

Heidi Björklund

Hannu Lehtoranta
ja metsänomistaja
Keijo Tolonen

Heidi Björklund

METSO-petolintuhanke 2016–2018

1) Haukan pesäpaikan huomiointi

- Pesätiedon saanti olennaista

- Petolinturengastajat >>

- Luomus Lajitietokeskus >>

- Suomen metsäkeskus, Metsään.fi:
metsänomistajat, toimijat

1. KUVION 3 PERUSTIEDOT

Tiedot kuvion puustosta ja maaperästä.

Pinta-ala:	1,1 ha	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas, vastaava suo ja ruohoturvokangas
Kehitysluokka:	03 Varttunut kasvatusmetsä	Maaperä:	Hienojakoinen kangasmaa
Puuston tilavuus:	Kuviolla 185 m³ Hehtaarilla 188 m³/ha	Saavutettavuus:	Myyös sulan maan, mutta ei kelirikon aikana

PUUSTO:

Ikä:	35 v
Keskiläpimitta:	16 cm
Keskikpituus:	16 m
Runkoluku:	1 270 kpl/ha
Pohjapinta-ala:	22 m²/ha
Tilavuus:	185 m³
Puulajijakauma:	72 % lehtipuu, 28 % kuusi
Tukki (puusto):	kuusi 21 m³, koivu 3 m³
Kuitu (puusto):	kuusi 29 m³, koivu 126 m³

Palvelussa esitetyt tiedot perustuvat erillisiin keräystapoihin. [Lue lisää](#) metsävaratietojen keräyksestä ja tietojen tarkkuudesta.

Metsäkeskus suosittelee kuviotietojen tarkistusta maastossa ennen toimenpiteiden ryhtymistä sekä metsänomistajien avun käyttämistä puukaupassa, tila-arvioissa ym. merkittävissä taloudellisissa päätöksissä.

2. KUVION PÄIVITYKSET

Keräysvuosi:	2015
Keräystapa:	Kaukokartoitettu kasvatusmetsä tai uudistuskypsy metsä Tämän laatualueen metsävaratiedon keruu perustuu laserkeilaukseen, ilmakuvaukseen, referenssikoelajien mittaukseen sekä näiden aineistojen perusteella tehtävään puustotulkintaan.
Keräyksen suoritti:	Näytä lisää
Puuston tila:	Metsäkeskus 1.1.2018

Viimeisimmät toimenpiteet

Ei toimenpiteitä viimeisen 3 vuoden aikana.

Metsäkeskus päivittää toimenpiteet saamansa tapahtumatiedon perusteella, jos ne ovat tuoreempia kuin metsävaratiedon keruujankohdalla. Palvelussa näytetään tehdyt toimenpiteet kuluvan vuoden lisäksi viimeisen 2 vuoden ajalta.

3. TOIMENPIDE-EHDOTUS

Alla ehdotus kuvion seuraavasta toimenpiteestä. Löydät toille tekijän ilmoittamalla tilalla olevista hoitotoista työkohteilmoituksella ja hakkuista puukaupan tarjouspyynnöllä. Löydät linkit niihin tämän sivun oikeasta reunasta kohdasta Palvelutori.

Hakkuu: Harvennushakkuu	Lisätiedot:	Harvennus.
Vuosi:	2018	
Puumäärä:	58 m³	
Puutavaralajit:		
Tukki:	kuusi 7 m³	
Kuitu:	kuusi 17 m³, koivu	
Työ valmis? Ilmoita, jos ehdotettu toimenpide päivittyy 2 viikon kuluessa.		

4. LUONTO

Kuvion luontokohteet ja määräaikaisten suojelusopimukset.

LAUSUNNOT

Liito-orava

Luontopiste kuviolla. Tietolähde: Suomen Ympäristökeskus.

ASIOINTI ▶

- ▶ Läheta metsänkätöilmoitus
- ▶ Anna suostumus tilan metsätietoihin
- ▶ Läheta Kemera-hakemus
- ▶ Läheta Kemera-toteutusilmoitus
- ▶ Läheta hieneläinvalvaintoimisto

OMAT TIEDOT ▶

- ▶ Omat kartat
- ▶ Veromuistiinpanot
- ▶ Muistio

PALVELUTORI ▶

- ▶ Läheta työkohteilmoitus
- ▶ Läheta palveluilmioitus
- ▶ Läheta puukaupan tarjouspyyntö
- ▶ Palveluhakemisto

HYVÄ TIETÄÄ

Puusto, maaperä, kehitysluokat

Selvitä, mitä metsää kuvaavat tiedot merkitsevät.

- ▶ Yleistietoa metsästä Metsäkeskus.fi

Toimenpide-ehdotukset

Muodostettu tasaikäiskasvatuksen periaatteilla. Nykyisillä laskentamalleilla voidaan ennustaa vain puustoltaan tasaikäisen metsän kehitystä. Uuden metsäin mukaan metsää voi kuitenkin kasvattaa myös eri-ikäisrakenteisena.

- ▶ Yleistietoa metsän kasvatuksesta Metsäkeskus.fi
- ▶ Yleistietoa hoitotoista ja hakkuista Metsäkeskus.fi

Huom! Meno- ja tuloarviot poistettiin palvelusta 1.3.2018 voimaan tulleen uuden metsätietolain myötä. Saat Luonnonvarakeskuksesta (Luke) lisätietoa hoitotoiden hinnoista ja toteutuneista

Pesäselite kuvion Luonto-tietoihin

Haukanpesä, jota voivat käyttää eri lajit.

Haukanpesän huomiointiohje:

www.metsakeskus.fi/tausta-aineistot

2) Sopivia puita haukkojen pesäpuiksi

- Talousmetsissä niukasti sopivia pesäpuita, iso risupesä
 - Vanhat puut harvalukuisia
 - Suorarunkoisia, ohutoksisia puita suositaan
 - Kasvuvikapuut poistetaan

METSO-petolintuhanke 2016–2018

2) Sopivia puita haukkojen pesäpuiksi. Ohje: Luomus, Suomen metsäkeskus

Ohje julkaistiin 28.6.2017

Metsänomistajille, metsäammattilaisille

Sopivia puita haukkojen pesäpuiksi

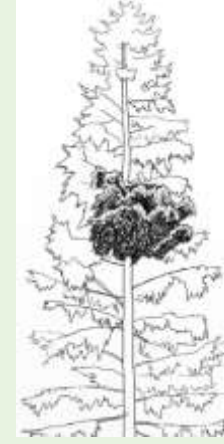
Haukat kuuluvat metsäluontoon

Hiirihaukka, mehiläishaukka ja kanahaukka pesivät varttuneissa havu- tai sekametsissä ja rakentavat kookkaan risupesänsä useimmiten tukevien oksien hankaan puun keskivaiheille. Myös kasvuvikaiset puut ja havupuiden tuulenpesät ovat hyviä pesän kannattelihoita. Haukat ovat osa monimuotoista metsäluontoa. Monet lajit hyötyvät haukoista, koska haukat voivat suojata niitä muilta saalistajilta. Lapinpöllö ja viirupöllö pesivät vanhoissa haukanpesissä. Pöllöt syövät hiirihaukan tapaan pikkujyrsijöitä, jotka aiheuttavat taimikkotuhoja.

Haukat ovat viime vuosikymmeninä vähentyneet. Hiirihaukka ja pääosin hyönteisiä syövä mehiläishaukka luokitellaan uhanalaisiksi ja kanahaukka silmälläpidettäväksi lajiksi. Haukoille sopivat pesäpuut ovat vähentyneet, koska talousmetsistä poistetaan vankkaoksaiset ja kasvuvikaiset puut jo harvennusvaiheessa. Säästämällä tällaisia puita haukoille voidaan turvata enemmän mahdollisia pesäpuita metsän kehityksen myöhäisemmässä vaiheessa. Pesäpuiksi sopivan puun ympärille voi jo harvennusvaiheessa suunnitella ja merkitä maastoon säästöpuuryhmän. Näin varmistetaan sopivien puiden säilyminen harvennusten ja uudistushakkuun yli. Etukäteen suunnittelemalla huolehditaan myös siitä, että metsäsertifioinnin edellyttämä säästöpuuryhmä sijaitsee monimuotoisuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa paikassa.

Pesäpuiksi sopivien puiden säästäminen

Metsänomistaja voi vapaaehtoisesti ottaa huomioon haukat metsänsä käsittelyssä jättämällä harvennushakkuissa pesäpuiksi sopivia puita (alla) yksittäin tai mieluiten säästöpuuryhmien sisään.

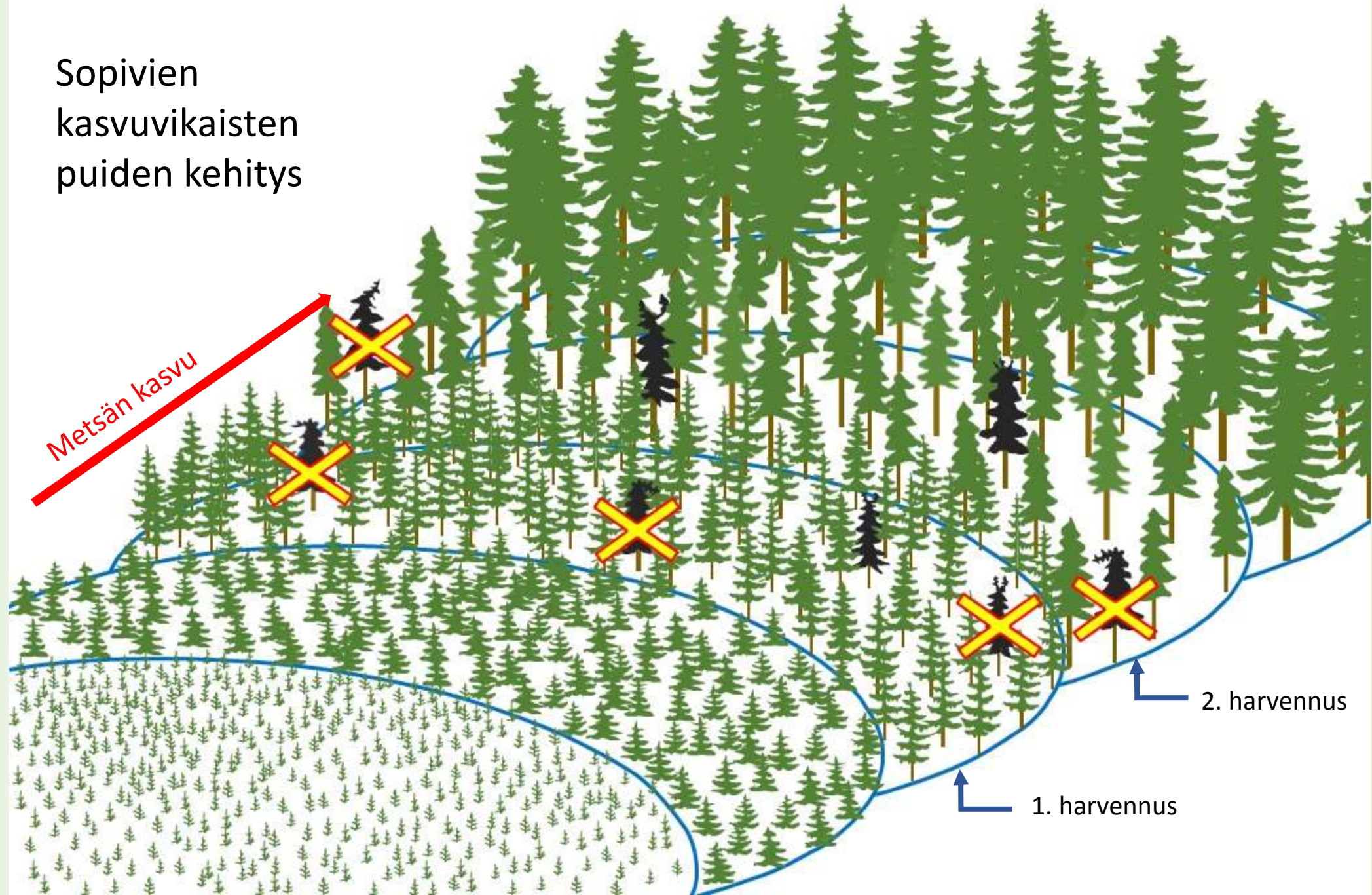

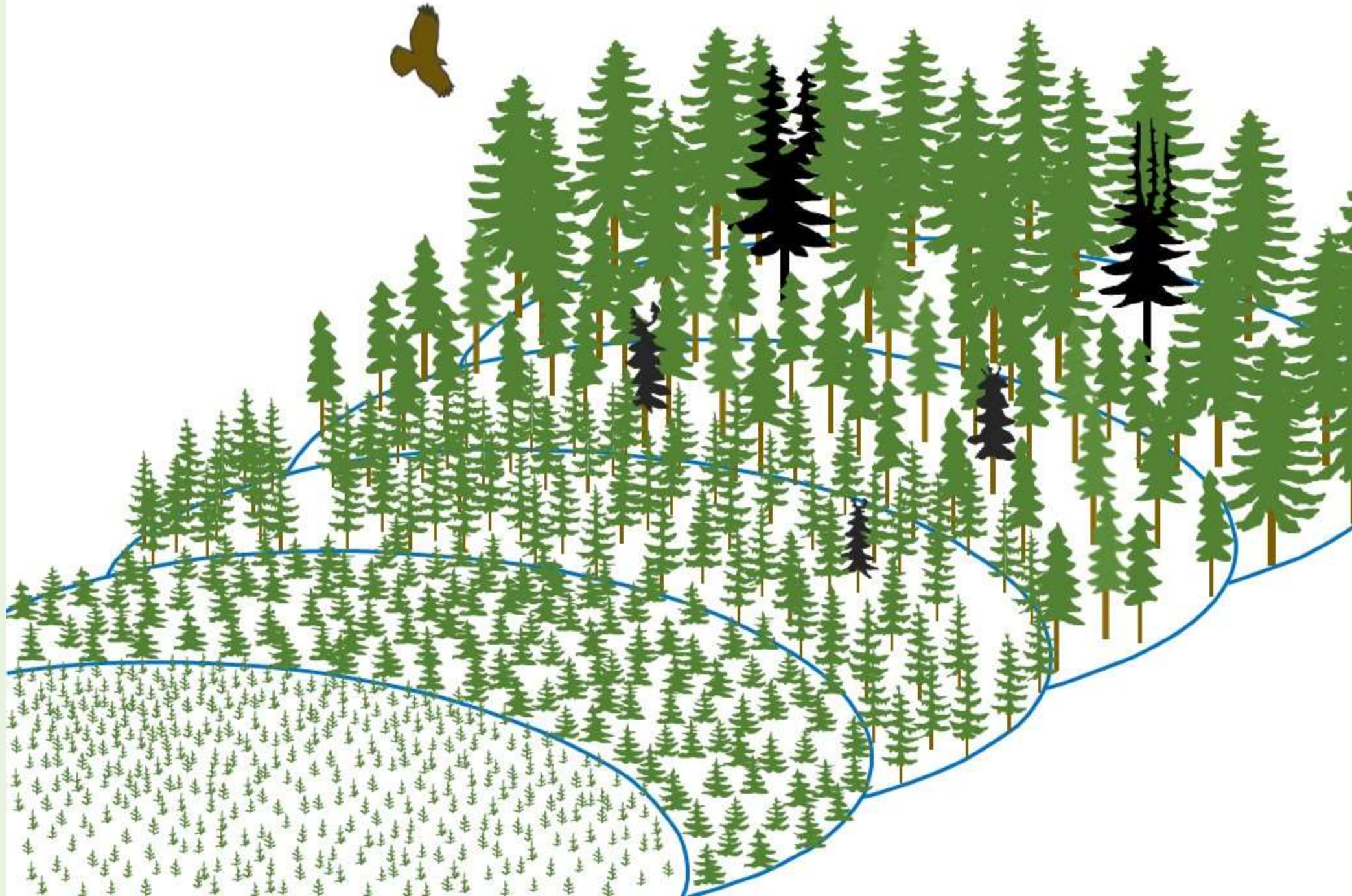
Piirroksat:
Heidi Björklund

Jukka Ruutiainen

Sopivien
kasvuvikaisten
puiden kehitys

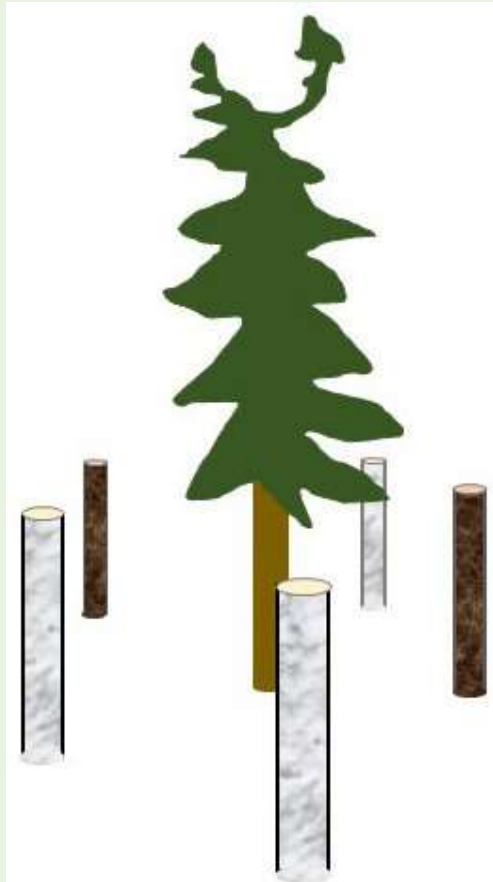

METSO-petolintuhanke 2016–2018

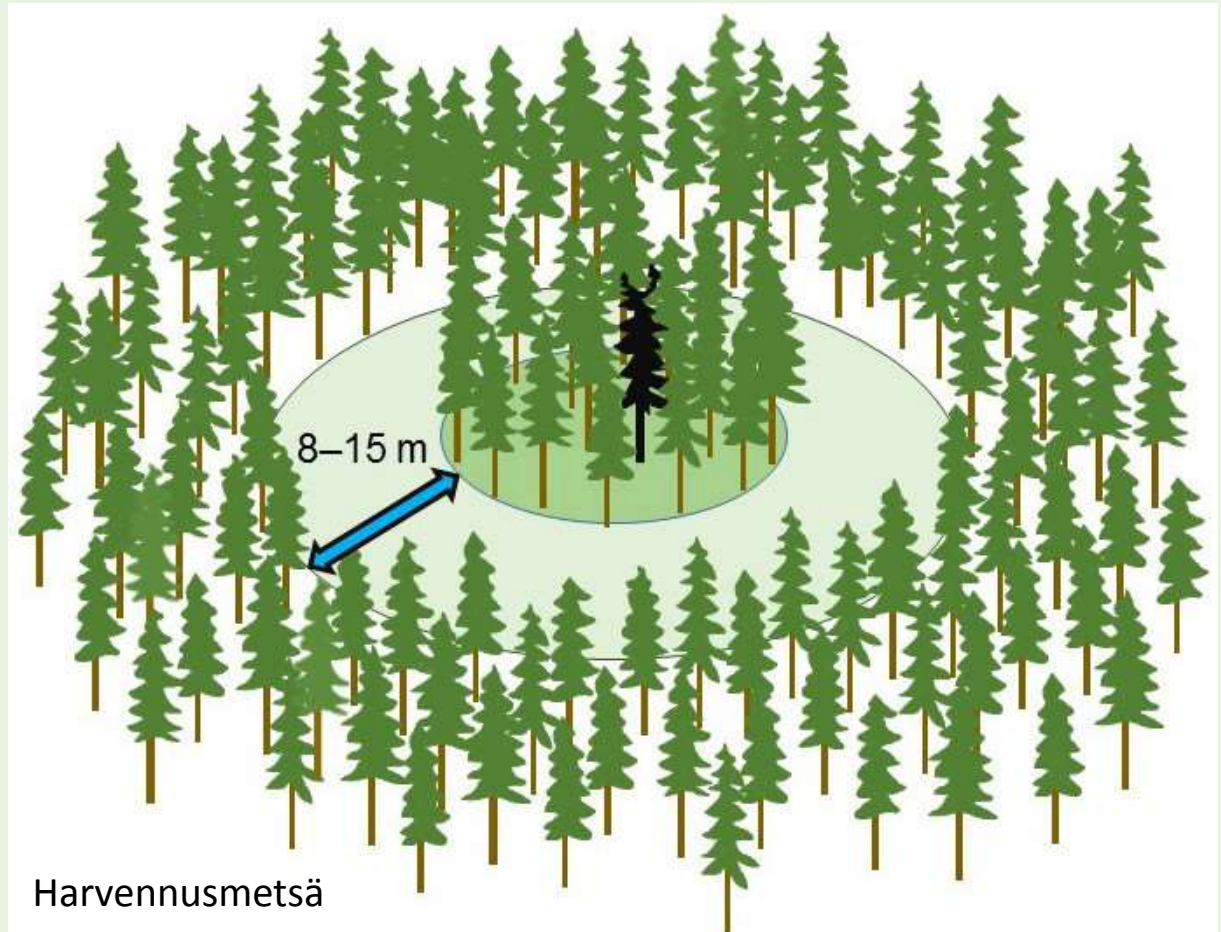

2) Sopivia puita haukkojen pesäpuiksi

- Merkintä tekopötkkelöillä

- Merkintä donitsihakkuulla

Kiitokset!

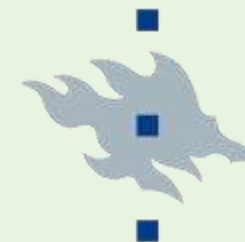
METSO-petolintuhanke:

- Hankeryhmä: Jari Valkama, Hannu Lehtoranta, Helena Reiman, Anssi Lensu, Anssi Parkkinen, Mari Pänkäläinen, Tomi Hakkari, Jarmo Uimonen, Jukka Ruutiainen, Jarmo Laitinen, Markku Kuitunen
- Seurantaryhmä: Katja Matveinen, Lauri Saaristo, Matti Seppälä, Harri Högmander
- Asiantuntijat: Kari Lahti, Dare Talvitie, Ville-Matti Riihikoski, Esko Piirainen, Veikko Iittainen, Hanna Barman, Varpu Voipio, Seppo Kilpiäinen, Anu Kosunen, Jeni Suhonen, Harri Hytönen, Jussi Pasanen, Eeva Mäenpää
- Organisaatiot: LUOMUS, Suomen metsäkeskus, Jyväskylän yliopisto
- Kuvat: Rengastajat
- Rahoitus: Ympäristöministeriö

Hannu Lehtoranta

Kanahaukka

HELSINGIN YLIOPISTO